

УДК 332.142.6:338

ОЦІНКА ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ЕКОЛОГІЧНО- ДЕПРЕСИВНИХ ТЕРИТОРІЯХ

Андел І. В

ІРД НАНУ

Досліджується ідентифікація екологічно-депресивних територій, причини їх виникнення та напрямки оздоровлення шляхом ефективного вкладення інвестицій у галузі спеціалізації та природоохоронну сферу регіону.

Ключові слова: депресивний регіон, екологічно-депресивний регіон, екологічно-депресивна територія, інвестиційна діяльність, моніторинг інвестиційної діяльності.

Постановка проблеми. З розвитком економіки в Україні спостерігається зростання розходження її регіонів за рівнем соціально-економічного розвитку, що включає появу депресивних регіонів, причому депресивних не тільки за економічною, соціальною, але й за екологічною складовою розвитку. На сьогодні недостатньо вивченими залишаються критерії виділення депресивних територій за станом екологічних проблем, та шляхи їх оздоровлення через ефективне інвестування.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вивченню проблем депресивних територій присвячено чимало наукових праць економістів [1, 2, 3, 4], економіко-географів [5, 6, 7, 8], управлінців [9, 10]. Санацією депресивних і активізацією розвитку проблемних і слаборозвинених регіонів займались З.В. Герасимчук, В.Л. Галушак, Я.В. Шевчук та інші.

Провідні вчені вважають, що панацеєю для активізації соціально-економічного зростання регіонів, у тому числі депресивних, є активізація інвестиційної діяльності. Отже, одним із стратегічних завдань інвестиційної політики розвитку екологічно-депресивних регіонів має бути обґрунтування впровадження інвестицій для активізації соціально-економічного зростання. Дослідження впливу інвестицій на розвиток окремих регіонів висвітлено в працях А.А. Пересади, Б. В. Губського, О. В. Гаврилюк, О. Г. Махмудова, Г. Ю. Попова, А. С. Музиченко, Л. І. Яковенко, О. В. Носова, В. О. Онищенко, М. П. Денисенко. Різноманітні аспекти зв'язку інвестування з економічним зростанням висвітлено в працях Ю.М. Бажала, В.Д. Базилевича, О.С. Власюка, А.С. Гальчинського, В.М. Гейця, Б.В. Губського, М.А. Дудченка та багатьох інших.

Метою дослідження є вивчення теоретико-методичних питань дослідження екологічно-депресивних територій, їх типологія, методи оцінки гостроти та рівня екологічної депресії тощо. Також потребує поглиблення дослідження оздоровлення екологічно-депресивних регіонів, інвестиційна діяльність у них. Основними завданнями даної статті є обґрунтування поняття “екологічно-

депресивна територія” та оцінка рівня екологічної депресивності адміністративних одиниць України, а також вибір найефективнішого вкладення інвестицій з метою оздоровлення екологічно-депресивного регіону.

Виклад основного матеріалу. З кінця ХХ століття почали з’являтися такі поняття як депресивність, депресивна територія, депресивний регіон, екологічно-депресивний регіон. Економісти трактують “депресію” (застій) як одну із фаз економічного розвитку, “...для якої характерні падіння виробництва, тенденція до зниження цін і зростання безробіття” [17]. Типовими рисами депресії є застій у господарських процесах, стабілізація виробництва на низькому рівні, високе безробіття, неповне використання виробничих потужностей. У Законі України “Про стимулювання розвитку регіонів” зазначається, що депресивна територія – це регіон чи його частина, рівень розвитку якого (якої) за визначеними економічними показниками є найнижчим серед територій відповідного типу. До переліку показників визначення депресивної території віднесені показники, що характеризують розвиток економіки, зайнятість, доходи населення, демографічні процеси. У статті 9 цього документу зазначається, що депресивними можуть бути регіони, промислові, сільськогосподарські райони, а також міста обласного підпорядкування [11]. У Законі Російської Федерації “Об основах федеральной поддержки депрессивных территорий Российской Федерации” зазначається, що депресивна територія Російської Федерації – це територія суб’єкта, в головній галузі (головних галузях) економіки, до яких відносяться галузь промисловості, будівництва, транспорту, торгівлі, сільського господарства, і в яких має місце спад виробництва, високий рівень безробіття, низькі грошові доходи [12]. Деякі вчені як депресивні розглядають лише промислові райони. У дослідженні російських вчених (І. Лексин та ін.) зазначається, що “к депрессивным относятся территории с достаточно высоким уровнем накопленного экономического потенциала, значительной долей промышленного производства в структуре хозяйства и относительно высоким уровнем квалификации местных трудовых ресурсов, которые в результате низкой конкурентоспособности профильных отраслей попали в глубокий и устойчивый экономический кризис, имеют существенно более высокий уровень безработицы, низкую степень инвестиционной активности и сравнительно низкий среднестатистический уровень бюджетной обеспеченности” [13]. Я. В. Шевчук для означення депресивних територій використовує термін “депресивні територіальні суспільні системи”, на його думку, до депресивних відносяться переважно ті території (регіони), у яких в силу дії політичних, економічних, соціальних, екологічних та інших факторів перестає працювати механізм саморозвитку [14]. На основі стану економіки характеристику депресивного регіону дає Ф. Заставний: “депресивний регіон, депресивний населений пункт, екологічно депресивний регіон, та близькі до них регіони і поселення з економічними, соціальними та екологічними негараздами, регіони з низьким рівнем виробництва, із застійною економікою (бідні) тощо”, і визначає депресивність території за доходами населення, рівнем життя, інвестиціями в основний капітал [15]. М.Н. Ляшевська визначає депресивні території, як старопромислові райони, характеризує їх за економічним розвитком регіону, інвестиційною політикою, інноваціями, а також екологічною ситуацією [16]. У згаданих джерелах для визначення депресивності території, в основному виконується аналіз розвитку галузей економіки, і тільки деякі автори згадують про екологічну ситуацію.

Деякі економісти пов'язують депресію з циклічністю розвитку економіки, М. Барановський розглядаючи відомі теорії, концепції регіонального розвитку, концепції циклічності економіки, зазначає, що саме регіональні особливості сприйняття інновацій призводять до “формування різних типів регіонів (креативних, адаптивних, депресивних тощо)”, З.В. Герасимчук подібно до стадій економічних циклів відтворення пропонує виділяти в розвитку регіону стадії зростання, стабілізації, спаду, кризи та депресії [18, 19]. Отже, депресивні території є функціональною формою прояву регіональної деградації.

Враховуючи попередньо сказане, до екологічно депресивних територій регіону можна відносити такі, для яких характерне: постійне погіршення протягом певного періоду часу (5 років) стану навколишнього природного середовища території при скороченні (або зростанні) економічної, соціальної складових розвитку господарства регіону; погіршення стану навколишнього природного середовища відбувається незалежно від циклічності змін економічної, соціальної складових розвитку господарства регіону.

З врахуванням вищесказаного екологічно-депресивною будемо називати проблемну територію, яка відокремлена територіально та за галузевою структурою, на якій відбувається погіршення кількісно-якісних характеристик природних ресурсів, зростає забруднення, деградація довкілля, на якій недостатньо використовуються місцеві ресурси суттєві з перспективи розвитку регіону, країни, і яка на шляху розвитку зустрічає суттєві перешкоди. Це територія де: 1) протягом останніх 5-ти років відбувається погіршення стану довкілля, зниження показників стану навколишнього природного середовища до нижчих від середнього по країні, притому, що в минулому ці показники були високими; відбувається зростання матеріало-, енергоємності продукції; 2) де протягом останніх 5-ти років може відбуватись як спад економіки, так і її зростання [21]. Екологічно-депресивною може бути дуже обмежена територія, агломерації, міста, райони області, цілі області. Об'єктивно виділена екологічно-депресивна територія стає об'єктом першочергового державного, або обласного регулювання і розроблення обґрунтованих заходів щодо її санації.

Оздоровлення екологічно-депресивних регіонів, територій залежить від ефективного інвестування. Інвестиційна діяльність у екологічно-депресивному регіоні спрямована на одержання природоохоронного ефекту, вона полягає у діяльності державних, регіональних, адміністративних органів, підприємств і організацій, іноземних інвесторів, інвестиційних фондів, яка пов'язана з купівлею і продажем необоротних активів, майна, і яка спрямована на покращення природоохоронної діяльності, зменшення надходження забруднень від суб'єктів господарювання, покращення стану довкілля, економічний розвиток екологічно депресивної території.

Інвестиційна політика у регіоні з екологічно-депресивними територіями полягає у природоохоронній інвестиційній діяльності, та інвестиційній діяльності стимулювання розвитку економіки при умові що екологічна депресія супроводжується економічною депресією. Природоохоронна інвестиційна політика у регіоні з екологічно-депресивними територіями включає такі цілі:

- 1) стимулювання зниження енерго-, матеріаломісткості виробництва;
- 2) стимулювання оновлення капітального оснащення екологічно-депресивних територій, а саме основних засобів у галузях економіки;

3) стимулювання підвищення рівня індустріального розвитку екологічно-депресивних територій регіону з переходом на більш наукоємну і менш шкідливу для довкілля структуру економіки;

4) стимулювання природоохоронної діяльності в регіоні (інновації, очисні споруди);

5) стимулювання очищення, оновлення, повернення до стану рівноваги забрудненого, порушеного навколишнього природного середовища.

Інвестиційна політика у регіоні з екологічно-депресивними територіями де одночасно спостерігається економічна депресія включає додатково ще такі цілі:

1) протидія економічній рецесії;

2) стимулювання зростання у галузях економіки регіону;

3) запуск мультиплікатора виходу з економічної кризи шляхом оптимального вкладення інвестицій у галузі спеціалізації регіону;

4) зміцнення тенденцій поживлення і розвитку економіки регіону.

Для подальшого економічного зростання екологічно депресивних регіонів важливо реалізувати систему заходів у напрямку збереження та розвитку інвестиційного потенціалу, заходів щодо розвитку системи державних інвестицій, концентрації зусиль на пріоритетних напрямках розвитку та підвищенню привабливості об'єктів інвестування. Необхідно також забезпечувати єдність інвестиційної діяльності з екологічним, економічним, соціальним розвитком, удосконалювати механізми збереження необхідного інвестиційного потенціалу. Завдяки цьому екологічно-депресивні регіони зможуть підтримувати формування інвестицій для вирішення екологічних проблем регіону.

Інвестиційна діяльність у екологічно-депресивному регіоні полягає у інвестуванні: 1) галузі спеціалізації регіону, яка через надходження відрахувань у місцеві бюджети дає імпульс для розвитку економіки регіону та природоохоронної сфери, 2) природоохоронної сфери, що дасть зростання прибутків через зменшення забруднення довкілля, захворюваності населення, а відповідно зменшення екологічних збитків.

З метою оцінки інвестиційної діяльності у екологічно-депресивних регіонах, а також у екологічно-депресивних регіонах, де паралельно спостерігається економічна депресія, для проведення їх оздоровлення необхідно проводити моніторинг інвестиційної діяльності за певними критеріями (див. табл. 1). Моніторингові показники інвестиційної діяльності у регіоні з екологічно-депресивними територіями включають інтегральні індекси інвестиційної діяльності, ці узагальнюючі показники необхідні для порівняння стану різних екологічно-депресивних територій.

Індекс інвестиційної діяльності оздоровлення екологічно депресивного регіону I_{ide} враховує такі складові:

$$I_{ide} = (K_e / P * D / K_e * IN / K_e * \Delta Z / K_e * K_{oe} / K_e * K_{ie} / K * K_N / P) * (O_e / L * V_e / N * \Delta A / K_s * \Delta V / K_v * \Delta D / K_D),$$

де: K_e – інвестиції в основний капітал природоохоронного призначення регіону; P – валовий регіональний продукт; D – одержаний доход від реалізації виробленої у регіоні продукції, послуг; IN – одержані прибутки від реалізації виробленої у регіоні продукції, послуг; ΔZ – зменшення збитків від забруднення довкілля; K_{ie} – прямі іноземні інвестиції у охорону природи регіону; K_{oe} – інвестиції в машини та обладнання природоохоронного призначення регіону; K_N – інвестиції в модернізацію машин та обладнання в галузях економіки регіону; O_e –

введення в дію нових природозберігаючих технологій у економіці регіону; L – чисельність зайнятих у економіці регіону; Be – введення в експлуатацію енергозберігаючих котелень обігріву житла у регіоні; N – населення регіону; ΔA – зменшення викидів шкідливих речовин у атмосферне повітря регіону; K_s – капітальні інвестиції на охорону атмосферного повітря регіону; ΔV – зменшення забруднених стоків у регіоні; K_v – капітальні інвестиції на очищення зворотних вод у регіоні; ΔD – зменшення відходів у регіоні; K_D – капітальні інвестиції на зменшення відходів у регіоні.

Таблиця 1

Моніторингові показники інвестиційної діяльності у екологічно-депресивному регіоні

Напрямки	Критерії	Показники
Джерела інвестицій природоохоронного призначення	Внутрішньо-регіональні джерела інвестицій природоохоронного призначення	Інвестиції природоохоронного призначення / валовий регіональний продукт регіону
		Інвестиції природоохоронного призначення / доходи галузі спеціалізації регіону
	Зовнішні джерела інвестицій природоохоронного призначення	Інвестиції природоохоронного призначення / кошти іноземних інвесторів
		Інвестиції природоохоронного призначення / державний бюджет
Інвестиційна діяльність природоохоронного призначення	Активність інвестиційної діяльності природоохоронного призначення	Інвестиції природоохоронного призначення / чисельність населення регіону
		Інвестиції природоохоронного призначення / чисельність зайнятих у економіці регіону
		Інвестиції природоохоронного призначення / активи у економіці регіону
		Динаміка показника інвестиції природоохоронного призначення / активи у економіці
		Інвестиції природоохоронного призначення / прибуток + амортизація
		Частка підприємств промисловості у загальній чисельності підприємств регіону, які вносили інвестиції природоохоронного призначення
	Ефект від інвестиційної діяльності природоохоронного призначення	Будівництво очисних споруд, встановлення природоохоронного обладнання / інвестиції природоохоронного призначення
		Відновлення стану довкілля / інвестиції природоохоронного призначення
		Модернізація основних засобів у галузях економіки / інвестиції в оновлення основних засобів
	Екологічна ефективність природоохоронного інвестування	Зменшення викидів, стоків, відходів / інвестиції природоохоронного призначення + інвестиції в оновлення основних засобів

		Зменшення кількості аварій, поведень / інвестиції природоохоронного призначення + інвестиції в оновлення основних засобів у галузях
		Зменшення енерго-, матеріалоемності продукції / інвестиції природоохоронного призначення + інвестиції в оновлення основних засобів у галузях
	Економічна ефективність природоохоронного інвестування	Зменшення збитків у економіці регіону від забруднення довкілля / інвестиції природоохоронного призначення + інвестиції в оновлення основних засобів
		Зростання економіки регіону / інвестиції природоохоронного призначення + інвестиції в оновлення основних засобів
		Частка одержаного прибутку за рахунок оздоровлення довкілля у інвестиціях в основні засоби природоохоронного призначення
Інтегральний індекс інвестиційної діяльності оздоровлення екологічно-депресивного регіону		
Участь інвестицій природоохоронного призначення у створенні валового регіонального продукту регіону	Розвиток економіки регіону	Зростання валового регіонального продукту / інвестиції природоохоронного призначення + інвестиції в оновлення основних засобів
Напрямки витрат інвестицій природоохоронного призначення	Інвестиції з державного бюджету на природоохоронну діяльність регіону	На основні засоби природоохоронного призначення у галузях економіки
		На модернізацію основних засобів у галузях економіки
		На основні засоби природоохоронного призначення та модернізацію котелень у комунальному господарстві
		На відновлення порушеного довкілля
	Інвестиції з бюджету регіону на природоохоронну діяльність	На основні засоби природоохоронного призначення у галузях економіки
		На модернізацію основних засобів у галузях економіки
		На основні засоби природоохоронного призначення та модернізацію котелень у комунальному господарстві
		На відновлення порушеного довкілля

Для оцінки інвестиційної діяльності у екологічно-депресивному регіоні, де спостерігається економічна депресія необхідно проводити моніторинг інвестиційної діяльності, яка проводиться для оздоровлення економіки такого регіону (див. табл. 2).

Таблиця 2

Моніторингові показники інвестиційної діяльності у екологічно-депресивному регіоні де спостерігається економічна депресія

Напрямки	Критерії	Показники
Джерела інвестицій у розвиток економіки екологічно-депресивного регіону де спостерігається економічна депресія	Внутрішньо-регіональні джерела інвестицій	Інвестиції з внутрішніх джерел у розвиток економіки регіону / валовий регіональний продукт регіону
		Інвестиції з внутрішніх джерел у розвиток галузі спеціалізації регіону / валовий регіональний продукт регіону
		Частка інвестицій в основні засоби галузі спеціалізації регіону у валовому регіональному продукті
	Зовнішні джерела інвестицій	Інвестиції з державних джерел у розвиток економіки регіону / державні дотації, субвенції
		Інвестиції з державних джерел у розвиток галузі спеціалізації регіону / державні дотації, субвенції
Інвестиційна діяльність для виходу з економічної депресії	Активність інвестиційної діяльності для виходу з економічної депресії	Інвестиції для виходу з економічної депресії / чисельність населення регіону
		Інвестиції для виходу з економічної депресії / чисельність зайнятих у економіці регіону
		Інвестиції для виходу з економічної депресії / активи у економіці регіону
		Динаміка показника інвестиції для виходу з економічної депресії / активи у економіці
		Інвестиції для виходу з економічної депресії / прибуток + амортизація
		Частка підприємств промисловості у загальній чисельності підприємств регіону, які вносили інвестиції для виходу з економічної кризи
Розвиток економіки регіону внаслідок інвестиційної діяльності	Економічна ефективність інвестування для виходу з економічної депресії	Зростання валового продукту регіону / Інвестиції з внутрішніх джерел у розвиток економіки регіону
		Зростання валового продукту регіону / Інвестиції з державних джерел у розвиток економіки регіону
		Зростання валової доданої вартості галузі спеціалізації регіону / Інвестиції з внутрішніх джерел у розвиток галузі спеціалізації регіону
		Зростання валової доданої вартості галузі спеціалізації регіону / Інвестиції з державних джерел у розвиток галузі спеціалізації регіону
		Частка одержаного прибутку у інвестиціях в основні засоби галузі спеціалізації регіону
		Коефіцієнт випередження прибутку відносно інвестицій у галузь спеціалізації
		Коефіцієнт випередження вкладення інвестицій у галузь спеціалізації відносно валового регіонального продукту
	Індекс інвестиційної діяльності оздоровлення екологічно-депресивного регіону з економічною депресією	

Індекс інвестиційної діяльності оздоровлення екологічно депресивного регіону з економічною депресією враховує розвиток інвестиційної діяльності у регіоні та соціальні і екологічні результати інвестування і включає такі складові:

$$I_{id} = (K / P * D / K * IN / K * K_c / K * IN_c / K * K_o / K * K_i / K * K_z / P) * (O_o / L * B / N * A / K_s),$$

де: K – інвестиції в основний капітал у галузях регіону; P – валовий регіональний продукт; D – одержаний дохід від реалізації виробленої у регіоні продукції, послуг; IN – одержані прибутки; K_c – інвестиції у галузь спеціалізації регіону; IN_c – одержані прибутки у галузі спеціалізації; K_i – прямі іноземні інвестиції у економіку регіону; K_o – інвестиції в машини та обладнання господарства регіону; K_z – інвестиції з регіону в економіку інших країн; O_o – введення в дію нових основних засобів у економіці регіону; L – чисельність зайнятих у економіці регіону; B – введення в експлуатацію житла, інших об'єктів соціальної сфери у регіоні; N – населення регіону; A – зменшення викидів шкідливих речовин у атмосферне повітря регіону; K_s – капітальні інвестиції на охорону атмосферного повітря регіону.

Оздоровлення екологічно-депресивної території залежить від гостроти екологічної депресивності, що висвітлено у табл. 3.

Таблиця 3

Інвестиційні заходи подолання екологічної депресивності в різних типах екологічно-депресивних територій

Рівень екологічної депресивності	Пріоритетні заходи, які слід врахувати у регіональній екологічній політиці України
Території середнього рівня екологічної депресивності, коли стан довкілля є гіршим від середньодержавного рівня, і не погіршується протягом 5-ти років	Інвестування галузей спеціалізації регіону за рахунок регіональних джерел Інвестування природоохоронної сфери регіону за рахунок регіональних джерел
Території високого рівня екологічної депресивності, коли стан довкілля є гіршим від середньодержавного рівня і погіршується протягом 5-ти років	Інвестування галузей спеціалізації регіону за рахунок регіональних джерел Інвестування природоохоронної сфери регіону за рахунок регіональних джерел та державної допомоги
Території екологічної кризи, коли стан довкілля є гіршим від середньодержавного рівня і значно погіршився протягом 5-ти років	Активізація інвестиційної діяльності. Виконання окремих інвестиційних проектів Інвестування галузей спеціалізації регіону за рахунок регіональних джерел Інвестування природоохоронної сфери регіону за рахунок регіональних джерел та державної допомоги

Оптимізація інвестування з метою оздоровлення екологічно-депресивної території – це з одного боку інвестування з боку регіону, держави щодо покращення інвестиційної привабливості екологічно-депресивної території (підготовка кадрів відповідно до вимог міжнародних стандартів, забезпечення необхідним обладнанням), з другого боку – сукупність дій інвесторів щодо здійснення інвестицій з метою одержання доходу, прибутку.

Оздоровлення екологічно-депресивного регіону залежить від ефективності вкладення інвестицій у галузь спеціалізації регіону, у природоохоронну сферу. Наповнення місцевих бюджетів за рахунок такого спрямування інвестицій дасть

імпульс для розвитку економіки регіону та оздоровлення природоохоронної сфери. Для цього необхідно забезпечувати єдність інвестиційної діяльності з екологічним, економічним, соціальним розвитком, удосконалювати механізми збереження необхідного інвестиційного потенціалу, враховувати екологічно-депресивні території при складанні державних цільових економічних програми розвитку інвестиційної діяльності на наступні роки.

Отже, оздоровлення екологічно-депресивних територій залежить від їх ідентифікації, визначення гостроти екологічної депресивності, ефективної інвестиційної діяльності у екологічно-депресивному регіоні з використанням проведення відповідних моніторинрів.

1. Куперштох В.Л. Методические основы выделения депрессивных и отсталых регионов / Куперштох В.Л., Соколов В.М., Суспицын С.А., Ягольницер М.А. // Регион: экономика и социология. - №2, 1996. – С. 3-33.
2. Лексин В. Общероссийские реформы и территориальное развитие. Депрессивные территории: прежние проблемы и новые варианты их решения / Лексин В., Швецов А. // Российский экономический журнал. - № 2001. – С. 35-63.
3. Прокопа І. Депресивність аграрних територій: український вимір / Прокопа І., Шепотько Л. // Економіка України. - №7, 2003. – С. 59-66.
4. Шевчук Я. В. Депресивні територіальні суспільні системи: критерії визначення та напрямки санації – Львів, 2008. – 133 с.
5. Заставний Ф.Д. Депресивні регіони, поселення й галузі економіки України: проблеми, оцінка, прогнози // Географія та основи економіки у школі. - №6, 2004. – С. 24-29.
6. Ляшевская М.Н. Проблемы выделения депрессивных территорий России // Вестник Московс. универс. Серия: география. – 1994. – С.16-19.
7. Олійник Л.Б. Соціальний розвиток села і територій сільського типу. / Олійник Л.Б., Степаненко А.В. – К.: ВГЛ „Обрій”, 2003. – 128.
8. Ткаченко А.А. Критерии депрессивности регионов // Вест. Московс. универс. – Сер. 5.- География. – 1996. - №4. – С. 66-71.
9. Новикова А.М. Депресивні території: європейський досвід та проблеми України // Стратегічна панорама. - №3-4, 2000. – С. 115.
10. Хвесик М.А. Стратегія соціально-економічного розвитку регіону (на прикладі Волинської області): Монографія. / Хвесик М.А., Горбач Л.М., Вишнеvsька Н.В., Хвесик Ю.М. – К.: Кондор, 2004. – 376 с.
11. Закон України “Про стимулювання розвитку регіонів”. – www.rada.gov.ua.
12. Закон Російської Федерації “Об основах федеральной поддержки депрессивных территорий Российской Федерации”. - www.akdi.ru.
13. Лексин А.В. Регион как объект анализа и государственного управления // Региональная экономика: теория и практика. - №3, 2005. – С. 19-25.
14. Шевчук Я.В. Депресивні територіальні суспільні системи: критерії визначення та напрямки санації. – Львів, 2008. – 37 с.
15. Заставний Ф. Депресивні регіони України: аналіз, оцінка, проблеми // Регіональна економіка. - № 1, 2005. – С. 76.
16. Ляшевская М.Н. Проблемы выделения депрессивных территорий России // Вестник Московс. универс. Серия: география. – 1994. – С.16-19.
17. Бернар И. Толковый экономический и финансовый словарь. Французская, русская, английская, немецкая, испанская терминология / Пер. с фр. / Бернар И., Колли Ж.К – М.: Международные отношения, 1994.

18. Барановський М. Методологічні засади аналізу процесів регіональної репресивності // Часопис соціально-економічної географії. – випуск 5 (2), 2008. – С. 61.
19. Герасимчук З.В. Еколого-економічні основи формування та реалізації регіональної політики сталого розвитку (питання методології та методики). – Автореф. дис. ... докт. екон. наук. – Львів, ІРГД НАН України, 2002. – 52 с.
20. Статистичний щорічник України за 2009 рік / Державний комітет статистики України. / За ред. О.Г. Осауленка – К., Держ. підприємство “Інформаційно-аналітичне агентство”, 2010, с. 48.
21. Андел І. В. Організація моніторингу екологічно-депресивних регіонів та підвищення їх інвестиційної привабливості // Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України. Регіональні проблеми управління природокористуванням. Зб. наук. пр. / НАН України. Ін-т регіональних досліджень. – Вип. 2 (82), 2010, с. 256.

Authentication of the ecologically-depressed territories, reason of their origin and directions of making healthy are investigated by the effective investment of investments in industries of specialization and nature protection sphere of region.

keywords: the depressed region, ecologically-depressed region, investment activity, monitoring of investment activity.

Исследуется идентификация экологически-депрессивных территорий, причины их возникновения и направления оздоровления путем эффективного вложения инвестиций в отрасли специализации и природоохранную сферу региона.

Ключевые слова: депрессивный регион, экологически-депрессивный регион, инвестиционная деятельность, мониторинг инвестиционной деятельности.